

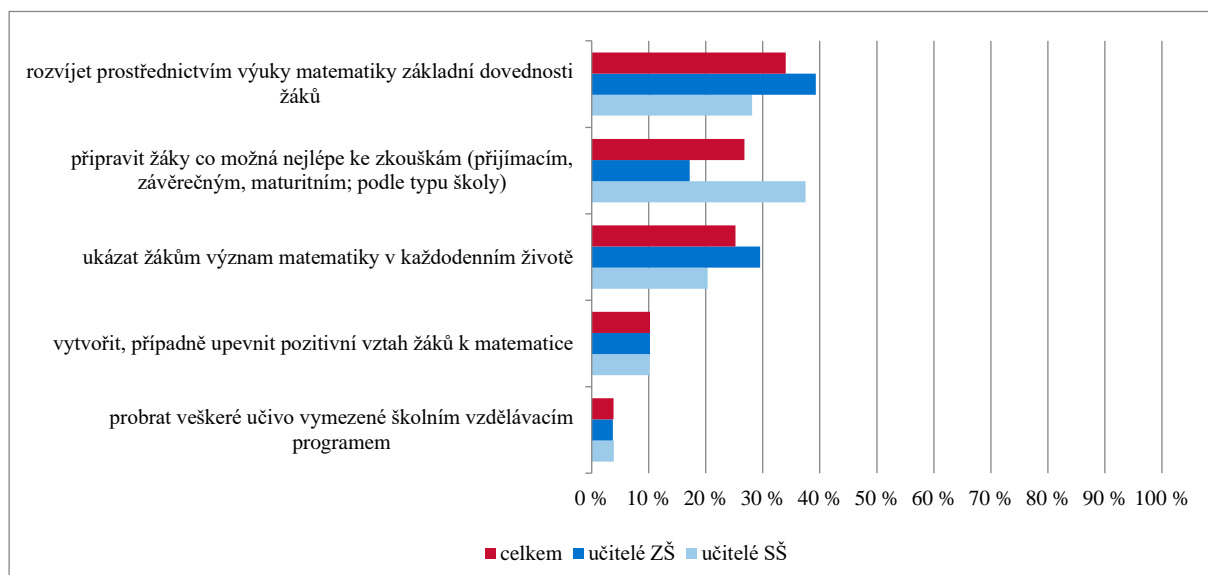
3 Matematická gramotnost – podmínky a průběh vzdělávání

Následující kapitola představuje hlavní poznatky vycházející z hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání v oblasti matematické gramotnosti, přičemž za tímto účelem jsou využity informace a zjištění jak z hospitační činnosti, tak z doplňkového dotazování tří skupin aktérů – ředitelů škol, učitelů a žáků.

3.1 Cíl výuky matematiky a důležitost dílčích pilířů matematické gramotnosti

Výuka matematiky je formována různými cíli, které se mohou vztahovat k dovednostem žáků, k postojům žáků k matematice, k využití matematiky v životě žáků či k přípravě žáků ke zkouškám⁴. Graf č. 1 ukazuje, že názor učitelů na nejdůležitější cíl výuky matematiky není jednoznačný. Učitelé základních škol preferovali častěji cíle vztahující se k rozvoji základních dovedností žáka a k seznámení žáka s významem matematiky pro každodenní život. Naopak příprava žáků ke zkouškám je častěji považována za nejdůležitější cíl učiteli středních škol, a z nich především učiteli s delší praxí a ženami. Svou roli zde zjevně hraje důležitost maturitní zkoušky pro budoucí vzdělávací či profesní kariéru žáka.

Graf č. 1 Nejdůležitější cíl výuky matematiky (podíl odpovídajících učitelů)



Za nejdůležitější dílčí pilíře definice matematické gramotnosti považují učitelé základních i středních škol radost žáka z dosaženého úspěchu v matematice a jeho sebedůvěru v matematice, respektive základní dovednosti žáků v oblasti matematické gramotnosti (např. porozumění matematickému textu a jazyku, zobecňování získaných poznatků a objevování zákonitostí). Bohužel méně často byly uváděny pilíře kladoucí požadavky na vyšší stupeň kreativity samotného žáka (např. analýza a modelování s vazbou na argumentaci, vlastní badatelské činnosti a další). Zde lze nepochybně spatřovat významné příležitosti pro kvalitu výuky matematické gramotnosti i zvyšování oblíbenosti matematiky jako předmětu.

3.2 Vztah žáků k matematice a matematické gramotnosti, sebehodnocení žáka

Rozvoj matematické gramotnosti žáků je ovlivňován celou řadou faktorů vztahujících se k osobě žáka (např. osobní motivace žáka, jeho sebedůvěra a obavy z matematiky), přičemž matematika je žáky tradičně řazena mezi málo oblíbené předměty. To potvrzují i zjištění

⁴ Takový cíl je častým předmětem diskusí o nevýhodách tzv. „učení se na zkoušky“.